

Прилог бр. 2.

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА ПАЛЕ СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

РЕПУБЛИКА СРПСКА
REPUBLIKA SRPSKA
УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
UNIVERZITET U ISTOCNOM SARAJEVU
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
EKONOMSKI FAKULTET

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање **редовног професора или ванредног професора**, ужа научна област **Рачуноводство и ревизија** на пуно радно вријеме

Број: 105/23
Датум: 15.12.2023 год.

Одлуком Научно-наставног вијећа Економског факултета Пале, Универзитета Источном Сарајеву, број: 659/23 од 04.04.2023. године именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурсном, објављеном у дневном листу "Глас Српске" од 18.01.2023. године, за избор у академско звање **редовни професор или ванредни професор**, ужа научна област **Рачуноводство и ревизија** на пуно радно вријеме.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије¹ са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Др Драган Микеревић, редовни професор, предсједник

Научна област: Друштвене науке

Научно поље: Економија и пословање

Ужа научна област: Пословне финансије

Датум избора у звање редовног професора: 29.12.2006. године на основу одлуке број: 05-732/06 на сједници Наставно-научног вијећа Универзитета у Бањој Луци.

Универзитет у Бања Луци,

Економски факултет Бања Лука

2. Др Дејан Јакшић, редовни професор, члан

Научна област: Економске науке

Научно поље: Друштвено-хуманистичке науке

Ужа научна област: Финансије и рачуноводство

Датум избора у звање редовног професора: 20.11.2014. године

Универзитет у Новом Саду

Економски факултет Суботица

3. Др Радомир Божић, редовни професор, члан

Научна област: Друштвене науке

Научно поље: Економија и пословање

Ужа научна област: Рачуноводство; Пословне финансије

Датум избора у звање редовног професора: 14.03.2008. УНО Рачуноводство. Закључком Сената од 26.02.2009. године је наведена ужа научна област преименована у научне области Рачуноводство и Пословне финансије, у складу са Правилником о научним и умјетничким областима, пољима и ужим областима («Службени гласник Републике Српске» број 58/07).

Универзитет у Источном Сарајеву

Економски факултет Пале

¹ Комисија се састоји од најмање три наставника из научног или умјетничког поља, од којих је најмање један из уже научне или умјетничке области за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

На претходно наведени конкурс пријавио се један (1) кандидат:

1.² Драган Кулина

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања („Службени гласник Републике Српске“, број: 2/22), Статут Универзитета у Источном Сарајеву и Правилник о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатима за изборе у звања, Научно-наставном вијећу Економског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси сљедећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ	
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке	
Одлука Сената Универзитета у Источном Сарајеву број 01-С-408-XLV/22 од 27.12.2022.године	
Дневни лист, датум објаве конкурса	
Глас Српске, 18.01.2023.године	
Број кандидата који се бира	
Један (1)	
Звање и назив уже научне/умјетничке области, за коју је конкурс расписан	
Редовни професор или ванредни професор за ужу научну област Рачуноводство и ревизија	
Број пријављених кандидата	
Један (1)	

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА	
ПРВИ КАНДИДАТ	
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ	
Име (име једног родитеља) и презиме: Драган (Милорад) Кулина	
Датум и мјесто рођења: 07.12.1963.године, Сарајево, Центар	
Установе у којима је кандидат био запослен	

² Навести све пријављене кандидате (име, име једног родитеља, презиме).

1. Економски факултет Пале 2. Централна банка БиХ 3. Канцеларија за ревизију институција БиХ 4. САТЕКС-ДП Јахоринка-производња, трговина, увоз, извоз 5. Завод за студије и пројектовање Сарајево 6. СОУР Путеви БиХ, РО Сарајевопутеви, Сарајево
Звања/радња мјеста
1. Ванредни професор 2. Доцент 3. Савјетник 4. Економски истраживач-експерт 5. Главни интерни ревизор Централне банке БиХ 6. Замјеник генералног ревизора БиХ 7. Директор сектора финансија и рачуноводства 8. ВД начелник службе и референт службе 9. Сарадник на изради планова 10. Руководилац (нижег нивоа)
Научна област
Друштвене науке
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
1. Савез рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука (<i>Овлашћени ревизор и овлашћени рачуновођа</i>); 2. Удружење интерних ревизора РС, Бања Лука (<i>Овлашћени интерни ревизор</i>); 3. Министарство правде Републике Српске (<i>Вјештак из економске области</i>)
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка Економски факултет Универзитета у Сарајеву Уписан школске 1983/4. године, завршио школске 1989/90. године
Назив студијског програма, излазног модула Одсек Друштвена економија, смјер Економика привредне и друштвене дјелатности
Просјечна оцјена током студија ³ , стечено академско звање Дипломирани економиста
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка Економски факултет Пале Универзитета у Источном Сарајеву Уписан школске 2003/4. године, завршио школске 2005/6 године
Назив студијског програма, излазног модула Рачуноводство и ревизија
Просјечна оцјена током студија, стечено академско звање Магистар економских наука

³ Просјечна оцјена током основних студија и студија првог и другог циклуса наводи се за кандидате који се бирају у звање асистента и вишег асистента.

Наслов магистарског/мастер рада

Ревизија јавног сектора

Ужа научна/умјетничка област

Рачуноводство и ревизија

Докторат/студије трећег циклуса

Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)

Економски факултет Суботица Универзитета у Новом Саду

Дисертација пријављена 08.09.2008. године а одбрањена 23.10.2009. године

Наслов докторске дисертације

Савремени концепти ревизије правилности и успеха јавног сектора

Ужа научна област, стечено академско звање

Финансије и рачуноводство, доктор економских наука

Претходни избори у звања (институција, звање и период)

- 1.⁴ Економски факултет Пале, Виши асистент, 2009.
2. Економски факултет Пале, Доцент, 2010.-2015.
3. Економски факултет Пале, Ванредни професор, 2015.-2021

3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА**Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора****Књиге:**

1. *Ревизија јавног сектора (Government Audit)*, коаутор, књига/монографија, Економски факултет у Суботици, 2007;
2. *Државна ревизија*, аутор, ЦИД, Економски факултет Источно Сарајево, 2012;

Радови:*Часописи:*

1. *Привлачење страних инвестиција*, ЗИПС, Сарајево, број 926- 927,04/2002;
2. *Систем интерних контрола*, ЗИПС Сарајево, број 936, 07/2002;
3. *Трезорско пословање у БиХ*, ЗИПС, Сарајево, број 968-969, 06/2003;
4. *Врховне институције за ревизију у ЕУ*, ЗИПС, Сарајево, број 960,03/03;
5. *Ревизија учинка у јавном сектору*, ЗИПС, Сарајево бр964, 05/2003;
6. *Ревизија и надзор пословања органа*, ЗИПС, Сарајево, број 971, 07/2003;
7. *INTOSAI*, ЗИПС Сарајево, број 982, 10/2003;
8. *Ревизија финансијских извјештаја*, ЗИПС, Сарајево, број 1005, 06/2004;
9. *Независност ВРИ*, ЗИПС Сарајево, број 1601;
10. *Ревизија јавног сектора*, Пословни информатор, Бијељина број 5, 05/2002;
11. *Систем интерних контрола и ревизија система*, Пословни информатор, Бијељина бр 10/02
12. *Врховне институције за ревизију у ЕУ*, Пословни савјетник, Бијељина бр.10/03;
13. *Ревизија учинка*, Пословни савјетник број 10, Бијељина 12/2003;
14. *Мишљење ревизора јавног сектора*, Пословни савјетник, Бијељина бр.5, 05/2004;
15. *Главне институције за ревизију у ЕУ*, ФИНРАР Бања Лука, бр.12, 12/2002;
16. *Ревизија учинка у јавном сектору*, ФИНРАР Бања Лука, бр.3, 03/2003;
17. *Међународна организација ВРИ*, ФИНРАР Бања Лука, бр.5, 05/2003;

⁴ Навести све претходне изборе у звања.

18. *Мишљење ревизора јавног сектора*, ФИНРАР Бања Лука, бр.9-10, 09/2003;
19. *Независност ВРИ и њено мјесто у систему подјеле власти*, ФИНРАР, Бања Лука, број 4, 04/2004;
20. *Неки погледи на интерне контроле*, ФИНРАР, Бања Лука, бр. 10/04;
21. *Ревизија јавних прихода*, ФИНРАР, Бања Лука, бр. 07/05;
22. *Методe планирања јавних расхода*, ФИНРАР, Бања Лука, бр.3/2006;
23. *Усклађивање са међународно прихваћеним принципима и праксом*, ЗИПС, Сарајево, број1069-1070;
24. *Осврт на нови закон о ревизији јавног сектора РС*, ФИНРАР, Бања Лука, бр.5/06;
25. *Санација предузећа*, Пословни савјетник, Бијељина, 10/07;
26. *Компарација INTOSAI и IFAC стандарда ревизије*, ФИНРАР, Бања Лука, бр.10/07
27. *Међународни стандарди врховних институција за ревизију*, ФИНРАР, Бања Лука, бр. 12/07
28. *Смјернице за стандарде интерних контрола у јавном сектору*, ФИНРАР, Бања Лука, бр. 11/08
29. *Ревизија буџета ЕУ-Европски суд ревизора*, ФИНРАР, Бања Лука, бр. 05/09
30. *Корупција-јавно зло*, ФИНРАР, Бања Лука, бр.09/09
31. *Интерна ревизија базирана на ризику-модерни приступ*, ФИНРАР, Бања Лука, бр. 4/2010
32. *Контроверзе око ревизора у спречавању и откривању преваре*, Acta Economica, God.9, Br.14., Економски факултет Бања Лука, 2011
33. *Форензичка ревизија*, ФИНРАР, Бања Лука, бр.07/2011
34. *Материјалност у финансијској ревизији јавног сектора*, Financing, научни часопис за економију, број 4/2011 Бања Лука
35. *Модел извјештавања и комуникације у интерној ревизији, модрни приступ*, Financing, научни часопис за економију, број 3/2012 Бања Лука
36. *Рачуноводствено обухватање трошкова истраживања и развоја*, ФИНРАР, Б. Лука, бр. 10/2012 (коаутор)
37. *Обезбјеђење квалитета у интерној ревизији*, ФИНРАР, Бања Лука, бр.4/2013
38. *Оцјена временске неограничености пословања (going concern principle) у контексту очекиваних измјена стандарда ревизије*, УДК 65.012.123:336.763.1, ФИНРАР, Бања Лука, бр. 2/2014, ISSN 1512-9373
39. *Financial management and accountability in BiH*, www.sigmaweb.org;
40. *Course of development of State Audit in BiH*, 19 Симпозијум УН/ИНТОСАИ, Беч 2007

Зборници радова:

1. Зборник радова, 7 Међународни симпозиј Неум 2006, Ревикон Сарајево „Осврт на нови Закон о ревизији институција Босне и Херцеговине“
2. Зборник радова, 9 Међународни симпозиј Неум 2008, Ревикон Сарајево „Међународни стандарди врховних институција за ревизију и њихова примјена у Б и Х“
3. Зборник радова, 10 Међународни симпозиј Неум 2009, Ревикон Сарајево „Тенденције у ревизији јавног сектора“
4. Зборник радова 4 Симпозиј Института интерних ревизора БиХ, Дубровник, 2010, „Улога интерне ревизије у управљању ризицима у финансијским институцијама-нова парадигма“
5. Зборник радова 13 Међународни симпозиј Удружења рачуновођа и ревизора ФБиХ, Неум, септембар ,2010, «Криминалне радње у финансијским извјештајима»

6. Зборник радова 4 Међународни симпозиј Института интерних ревизора, Дубровник, април ,2011, „Базел 2 Базел 3“
7. Зборник радова, IVX Међународни симпозиј Удружења-удруга рачуновођа и ревизора ФБиХ, Неум, септембар ,2011, „Аналитички поступци као инструмент ревизора у оцјени going concern принципа.“
8. Зборник радова XII Симпозија Ревикон, Неум, 2011, „Финансијски инструменти: замјена МРС-а 39 и МСФИ 9.“
9. Зборник радова, VI Конгрес рачуновођа и ревизора Црне Горе, Бечићи. октобар 2011, „Специфичности изражавања мишљења државних ревизора.“
10. Зборник радова Економског факултета у Источном Сарајеву број 3, 2009, „Рачуноводствено евидентирање залиха у ентитетима јавног сектора према Међународном рачуноводственом стандарду за јавни сектор 12-Залихе (МРС ЈС 12 Залихе) из 2007 године „,, ЦИД
11. Научни скуп „Економија и криза“, Универзитет у Источном Сарајеву-Економски факултет Пале, Зборник радова XII Симпозија, Андрићград 2014, „Ревизија и глобална финансијска криза - утицај и посљедице“
12. Годишња конференција „Допринос интерне ревизије на путу ка европским интеграцијама“, април, 2014, Дубровник, Институт интерних ревизора у БиХ, реферат „Екстерна процјена квалитета интерне ревизије

Радови послје последњег избора/реизбора⁵

Научне књиге, монографије или универзитетски уџбеници:

1. Кулина, Д. 2020 „*Интерна ревизија – теорија и пракса*“, (ISBN 978-99976-917-3-6, COBISS.RS-ID 129804801). Ова научна монографија нуди неопходан ниво теоријских и практично примјењивих знања о суштини успостављања и функционисања функције интерне ревизије у организацијама реалног, финансијског и јавног сектора државе. Та сазнања могу користити студентима економских и других сродних факултета као и свима онима који се баве овом проблематиком.

У књизи је на једноставан начин, на једном мјесту, обухваћено и размотрено све оно што је битно за разумијевање мјеста, улоге и начина функционисања интерне ревизије. Такође је успостављена јасна веза између теорије односно стандарда ревизије и праксе интерне ревизије што јој даје посебну вриједност.

Књига има четири дијела међусобно повезана у једну логичку цјелину и библиографски додатак. Ова захтјевна проблематика је уобличена у четири дијела и презентована на 290 страна текста укључујући 6 табела, 3 дијаграма, 4 шематска приказа, 9 слика и преко 40 примјера.

Књига представља заокружен рад о основним теоретским и практичним аспектима успостављања и функционисања функције интерне ревизије у привредним субјектима приватног и јавног сектора. Као таква од великог је значаја за даље унапрјеђење дјелатности интерне ревизије код нас. Осим тога, књига представља поуздан извор за упоредне анализе различитих пракси интерне ревизије у привредним субјектима

⁵ Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање.

регије. Узимајући у обзир чињеницу да представља својеврстан спој менаџмента, статистике, финансијског управљања и ревизије, ова књига је првенствено намијењена студентима економских и других факултета гдје се изучава интерна ревизија али свакако може да послужи и као добро штиво онима који се баве интерном ревизијом или одлучују о важним питањима у привредним субјектима. Књига треба да допринесе бољем разумијевању функционисања интерне ревизије и доградиће постојећи ниво стручне расправе. Садржајем и начином обраде наведених питања књига „Интерна ревизија-теорија и пракса“ у потпуности обухвата садржај дефинисан на економским факултетима код нас.

2. Стојановић, А. и Кулина, Д. (коаутор) 2017 „*Буџет и буџетирање*“ (ISBN 978-99976-610-7-4, COBISS.RS-ID 6590232), која представља научно дјело у којем је сложена и за друштво значајна материја истражена, објашњена и презентована јасно и свеобухватно са теоријског и практичног аспекта. Књига представља спој дугогодишњег искуства аутора у овој области и извршених теоријско методолошких истраживања.

Књига обухвата историјски приказ развоја пореза у БиХ, данашње порезе према законима у Републици Српској, ФБиХ и на нивоу БиХ као и све аспекте припреме и доношења буџета, укључујући финансијско извјештавање и ревизију извршења буџета коју проводе врховне институције за ревизију.

Садржај књиге обухвата 339 страна текста формата А4, укључујући и литературу. Књига садржи табеле, графиконе и бројне примјере и приказе којима се систематизују или појашњавају теоријске и/или практичне поставке. У раду се користи стандардна терминологија специфична за предметну област, а исти је је писан једноставним и разумљивим стилем, без оптерећујућих дигресија, што доприноси лакшем савладавању ове иначе врло деликатне материје. Коришћени су извори домаћих и страних аутора. Извори су релевантни и, уз примјену актуелне законске и професионалне регулативе Босне и Херцеговине, Федерације БиХ и Републике Српске, примјерени су за тематику књиге. Књига се састоји од 10 поглавља и обилује емпиријском и статистичком грађом и анализама.

3. Владушић, Љ., Кулина, Д. и Хршум, А. (аутор главе 2 и главе 3 осим тачке 3.1., укупно 59 страница) 2018, књига-уџбеник „*Економија јавних предузећа – теорија и пракса у Републици Српској*“ (ISBN 978-99955-1-395-5, COBISS.RS-ID 7828504), једна од ријетких публикација у домаћој и стручној јавности која се бави дефинисањем дистинкције пословања јавних у односу на приватна предузећа. У економској теорији те разлике готово и нема али економска пракса показује супротно, посебно у економијама које егзистирају у политичким системима који немају демократску традицију и који су у процесу транзиције. У књизи се кристалишу својеврсни специфични услови од којих зависи успјешност пословања јавних предузећа. Управо та синтеза чињеница, спознаја и доказа чини да књига значајно унапријеђује ову област економске науке.

Књига изложена на 291 страници, има 5 дијелова и 44 поглавља. Представља заокружени рад:

- (1) о теоретским аспектима основних саставних дијелова економије јавних предузећа Републике Српске: институционални, правни и економски.
- (2) о практичним аспектима који обухватају приказ финансијских показатеља десет јавних предузећа и питања организације, финансијског извјештавања и ревизије јавних предузећа коју обавља Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске.

Поред тога, представља поуздан извор компаративних анализа система пословања јавних предузећа у регији. Имајући у виду да представља својеврстан спој наука о јавном сектору и пословној економији, ова књига је првенствено намијењена студентима економских факултета али свакако може да послужи и као добро штиво онима који се професионално баве пословном економијом или доносе одговарајуће одлуке.

Ова књига треба да несумњиво допринесе бољем разумијевању пословања јавних предузећа и унапријеђењу постојећег нивоа стручне и јавне расправе. Начином обраде наведених питања, садржајем а посебно веома заступљеним дидактичким елементима у излагању сложене и обиме материје, књига у потпуности покрива садржај истоименог предмета дефинисан наставним програмом Економског факултета у Палама.

Радови објављени у научним часописима и зборницима са рецензијом:

1. Кулина, Д.: *Процјена ризика и сталност пословања предузећа (going concern) из перспективе интерне ревизије*, Зборник радова 21. Конгреса Савеза и рачуновођа Републике Српске, Теслић, 2017, ISBN 978-99976-620-4-0, COBISS.RS-ID 6761496

Дигитална револуција мијења технологију и мијења наше преференције, а свака промјена са собом носи дозу ризика. Производне стратегије које се нису прилагодиле тим технолошким промјенама и промјенама у преференцијама купаца (не управљају ризицима) ће пропасти.

Са становишта стејкхолдера, going concern се посматра као кључни концепт у обезбјеђењу будућности предузећа. У исто вријеме, going concern је неопходна претпоставка на бази које се састављају и евалуирају финансијски извјештаји.

Кључни проблем у условима неизвјесности или ризика је како ставити под контролу те ризике. То је и разлог зашто је велики број предузећа успоставио неку врсту формалног процеса управљања ризицима предузећа. У том процесу важну улогу имају интерни ревизори пошто они процјењују начин на који се управља ризицима. У том смислу, интерни ревизори требају проширити свој уобичајни дјелокруг прегледа и обухватити ризике који угрожавају сталност пословања предузећа. То је неопходно ако желе да ојачају своју улогу у управљају ризицима предузећа.

Улога интерних ревизора у вези going concern није прецизирана у Међународном оквиру професионалне праксе интерне ревизије као је што је то случај са екстерном ревизијом. То не значи да они немају никакву улогу у томе како се може учинити у први мах. Они су дио структуре предузећа и требало би прије екстерних ревизора упозорити менаџмент на проблеме сталности пословања.

У том смислу, овај рад од 18 страна је фокусиран на то како интерни ревизори, у склопу испуњења своје основне улоге, могу допринијети правовременом информисању менаџмента о постојању проблема који могу угрозити наставак пословања и потребу предузимања одговарајућих мјера за отклањање тих проблема. Теза од које се полази је да није могуће јачање улоге интерне ревизије у процесу управљања ризицима у предузећу без обухватања ризика који угрожавају сталност пословања предузећа.

2. Кулина, Д.: *Процјена ризика у функцији израде годишњег плана интерне ревизије*, Financing, научни часопис за економију, УДК 005.334:657.6; DOI:10.7251/FIN1503015K; број 3/2015, Бања Лука, ISSN 1986-812X

Одабир појединачних ревизија које ће бити укључене у годишњи план ревизије је један од најважнијих проблема са којим се сусреће руководство јединице интерне ревизије. Да би циљеви интерне ревизије били остварени и да би ревизијски ресурси били распоређени на ефективан и ефикасан начин, овом аспекту планирања ревизије мора се приступити веома пажљиво. Без одабира прикладних ревизијских пројеката биће пропуштена прилика да се ојачају контроле и оперативна ефикасност. Годишњи план ревизије треба бити базиран на процјени ризика сваког ревизијског пројекта (здатка) који је укључен у ревизијски универзум.

Стога се рад који садржи 13 страна фокусира на годишње планирање ревизије и приказ модела процјене ризика за потребе израде годишњег плана ревизије који се чини врло једноставним за примјену, како за годишње тако и вишегодишње планирање.

3. Кулина, Д.: *Проблеми у функционисању интерне ревизије у јавним предузећима Републике Српске*, Financing, научни часопис за економију, УДК 657.633:330.14(497.6 RS); DOI: 10.7251/FIN1603029K; број 3/2016, Бања Лука, ISSN 1986-812X

Рад разматра проблем који постоји у функционисању интерне ревизије у јавним предузећима Републике Српске. Кључни разлог за то јесу закони који регулишу успостављање и дјеловање интерне ревизије у јавном сектору и јавним предузећима у Републици Српској због тога што регулишу исте ствари на различит начин. Уз то, неке одредбе закона нису усклађене са међународним стандардима интерне ревизије и најбољим праксама.

Истраживање је представљено на 15 страна, обухвата анализу Закона о јавним предузећима у Републици Српској и Закона о интерној ревизији јавног сектора у Републици Српској у контексту међународних стандарда и ограничења која произилазе из лоших законаких рјешења.

4. Кулина, Д.: *Очекивања корисника финансијских извјештаја у погледу дужности ревизора и улога ревизора у откривању неправилности и превара – јаз у очекивањима*, УДК 657.6, ФИНРАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука, бр. 10/2016, ISSN 1512-9373

Рад на 11 страна разматра јаз у очекивањима у ревизији – јаз између ревизора и корисника финансијских извјештаја који се тиче откривања превара и грешака. Јаз у очекивањима у ревизији има дугу историју. Он постоји већ 100 година иако је појам уведен у ревизорску терминологију у задњих 20 година. Ово истраживање је базирано на прегледу литературе о јазу у очекивањима и других релевантних докумената. Питања која су обухваћена у раду укључују дефинисање јаза у очекивањима, његову природу и структуру и начине смањења јаза у очекивањима.

С тим у вези, циљ овог рада је да покуша отклонити дилему да ли је могуће елиминисати (или бар значајно смањити) јаз у очекивањима између јавности (корисника ревизорских извјештаја) и ревизора или је то само мит.

У том смислу рад је подијелен на три дијела. У првом дијелу дефинише се појам јаз у очекивањима и даје приказ третирања улоге ревизора и очекивања јавности кроз вријеме. Други дио разматра природу, структуру и компоненте јаза очекивања, а у трећем дијелу садржана су нека размишљања о мјерама које би требало предузети у циљу елиминације јаза у очекивањима или његовог довођења на прихватљив ниво.

5. Кулина, Д.: *Повезаност процеса управљања ризицима и развоја интерне ревизије у организацијама у БиХ - емпиријско истраживање*, УДК 658.14.657.63.ФИНРАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука бр. 03/17, ISSN 1512-9373

Циљ рада - истраживања је да, на бази одабраног узорка организација из јавног и приватног сектора, омогући процјену достигнутог нивоа развоја интерне ревизије у БиХ у контексту примјене савременог приступа интерне ревизије базираног на ризицима. Полази се од хипотезе да у организацијама у БиХ није достигнут такав степен (ниво) зрелости управљања ризицима који омогућава ефективну примјену интерне ревизије базиране на ризицима. Резултати истраживања су презентовани на 16 страна.

Ради испуњења циља истраживања у раду су прво дати краћи осврти на основне карактеристике модерног процеса управљања ризицима и модерног приступа интерној ревизији базираног на ризицима. У суштини, ради се о међусобно повезаним

(међузависним) процесима јер без достизања одређеног нивоа зрелости процеса управљања ризицима у било којој организацији није практично могуће у потпуности успоставити ни модерни приступ интерне ревизије базиране на ризицима.

Дефинисањем карактеристика ових повезаних процеса заправо се стварају претпоставке да се резултати анкетања изабраних организација упореде са карактеристикама модерног концепта управљања ризицима тј. COSO модела и модерног приступа интерне ревизије базираног на ризицима који је дефинисао ПА. Другим ријечима, дефинисане карактеристике су преведене у критеријуме које морају задовољити организације у сегменту управљања ризицима да би могли бити створени услови за успостављање модерног приступа интерној ревизији у складу са, такође, изведеним критеријумима и стандардима интерне ревизије.

Општи закључак базиран на резултатима емпиријског истраживања упоређеним са претходно установљеним критеријима (и стандардима) може се сажети на сљедећи начин:

- 1) У организацијама у БиХ постоји свијест о ризицима и фрагментирани приступ управљања ризицима;
- 2) У складу с тим се углавном примјењује приступ интерне ревизије који се ослања на властиту процјену ризика;
- 3) Интерна ревизија није могла достићи највиши ниво развоја јер процес управљања ризицима у организацијама у БиХ није на нивоу који то омогућава.

Постоји мањи број организација, углавном у финансијском сектору који су у домену управљања ризицима и интерне ревизије на вишем нивоу развоја од просјечног нивоа, а то је првенствено због ангажовања професионалног менаџмента и примјене добре управљачке праксе.

6. Кулина, Д.: Глобализација и хармонизација рачуноводства у мање развијеним земљама, УДК 316.334.3:657.1, ФИНРАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука број 11/17, ISSN 1512-9373

Глобализација као свјетски феномен утиче на све аспекте живота и усмјерава пословне активности и друштвене односе међу земљама. Предмет процеса глобализације је и рачуноводство. У исто вријеме, рачуноводство је и инструмент глобализације. Утицај глобализације рачуноводства се манифестује на различите начине у зависности од степена развијености сваке земље обухваћене процесом. Постоје суштинске разлике око утицаја хармонизације рачуноводства између развијених земаља и мање развијених земаља.

Овај рад на 9 страна указује на проблеме које хармонизација рачуноводствених система производи у мање развијаним земљама.

Утисак, базиран на бројним истраживањима утицаја глобализације и хармонизације рачуноводства на међународном плану, је да је хармонизација рачуноводства

првенствено користила мултинационалним компанијама које углавном имају сједиште у богатим земљама и да је веома мали број земаља која припадају групи сиромашнијих земаља само дошао у ситуацију да „узме“ парче колача којег иначе „конзумирају“ богати.

7. Кулина, Д.: *Примјена узорковања у интерној ревизији-теоријски и практични приступ*, УДК 657.6:005.5, ФИНРАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука број 10/18, ISSN 1512-9373

Ревизори често посежу за узорковањем као аргументом у ситуацијама када се суоче са чињеницом да се након проведене ревизије појавила значајна грешка коју они нису уочили и навели у свом извјештају.

Међутим, да ли је увијек могуће “бранити” се узорковањем или је то могуће само онда када је узорковање извршено само на тачно одређен начин?

Овај рад садржи 22 стране, а конципиран је на начин да пружи одговор на ово питање и читаоцима приближи значај примјене узорковања у интерној ревизији.

8. Кулина, Д.: *Пројена умањења вриједности финансијске имовине примјеном модела очекиваних кредитних губитака у контексту примјене МСФИ 9: Финансијски инструменти*, УДК 006.44:657.2):066.44, ФИНРАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука број 2/19, ISSN 1512-9373

Међународни стандард финансијског извјештавања 9: *Финансијски инструменти* (даље: МСФИ 9), који се примјењује за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године предвиђа конзистентан приступ класификовања финансијске имовине и мијења бројне категорије финансијских средстава из Међународног рачуноводственог стандарда 39 *Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање* (даље: МРС 39). Такође, бројне методе обезвријеђења које произилазе из саме категоризације су замијењене једним методом обезвријеђења, што је суштинска промјена у односу на МРС 39. Везана је за кључно питање (које се јавило као резултат финансијске кризе) а то је одгођено признавање кредитних губитака према моделу насталих (реализованих) губитака из МРС 39. Примјена тог модела умањена вриједности кредитних пласмана резултовала је закашњелим признавањем кредитних губитака и довела до значајних смањења квалитета портфолиа (тзв. „тоо-литтле, тоо-лате“ проблем).

Према моделу насталог губитка, губитак од умањења се признаје у рачуноводству и финансијским извјештајима само онда када постоји чврст доказ да пласман неће бити у потпуности надокнађен што се, нарочито у условима финансијске кризе, показало неприкладним јер су губици прекасно препознати. Из тог разлога, IASB је новим стандардом МСФИ 9 поставио нови модел признавања губитака од умањења вриједности финансијске имовине који се назива „модел очекиваних губитака“. Нови модел је фокусиран на предвиђање будућих очекиваних кредитних губитака и стога доводи до повећања износа резервисања за кредитне губитке, посебно у финансијским

институцијама.

Одређивање износа очекиваних кредитних губитака односно умањења вриједности је највећи изазов који доноси примјена МСФИ 9, првенствено за оне који управљају кредитним ризицима али и за рачуновође и ревизоре.

Због тога је у раду на 20 страна објашњења суштина модела очекиваних губитака са интенцијом проналажења једног од могућих модела израчунавања износа очекиваних губитака на инвестиције, посебно дужничке инструменте, које треба признати у финансијским извјештајима ентитета који у својим билансима имају такву финансијску имовину.

9. Кулина, Д.: *Домети и ограничења савјетодавних активности интерне ревизије*, УДК 657.631.8:005.57, ФИНРАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука број 4/19, ISSN 1512-9373

У новије вријеме, међу интерним ревизорима и у литератури, примјетна је тенденција наглашавања савјетодавне или консултантске улоге интерне ревизије. Тачније, учестале су тврдње да савјетодавна улога интерне ревизије полако преузима примат над њеном традиционалном улогом, а то је пружање услуга увјеравања. Притом, постоје различита схватања те „нове“ улоге интерне ревизије па се стиче утисак да није сасвим јасно о чему се заправо ради.

Неспорно је да дефиниција интерне ревизије садржана у стандардима интерне ревизије недвосмислено истиче да се ради о објективном увјеравању и савјетодавној активности. Међутим, нејасно је гдје су границе између тих активности, шта су кључне разлике, а шта сличности, ако их има.

У том смислу, фокус рада од 13 страна је усмјерен ка томе да, на бази доступне литературе и најбољих пракси, расвијетли суштину савјетодавних активности интерне ревизије и идентификује разлике у односу на традиционални ангажман интерне ревизије на пружању увјеравања.

10. Кулина, Д.: *Cloud рачуноводство и пословање малих и средњих предузећа*, УДК 657.05:00.6, ФИНРАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука број 11/19, ISSN 1512-9373

Савремено пословање карактерише стални пораст динамичности и конкуренције што од учесника на било ком тржишту тражи повећање ефикасности и учинка. Да би то постигли предузећа су приморана да, између осталог, у свом пословању користе информационе технологије. Један од новијих ИТ алата је и cloud рачуноводство које предузећу доноси више бенефита.

Традиционално, рачуноводствени информациони систем чине три основне компоненте: рачуноводство, систем интерних контрола и информациона и комуникациона технологија. Свака компанија (предузеће) мора посједовати ИТ опрему

(хардвер), одговарајући рачуноводствени софтвер, сервер и/или простор за похрањивање обимне документације. Интернет није неопходан. Све то скупа утиче на висину трошкова предузећа, како почетних трошкова набавке опреме и софтвера, тако и трошкова њиховог коришћења и одржавања. Осим тога, доступност података је ограничена, а ризик злоупотребе или уништења података је прилично висок. Уз све то, традиционални рачуноводствени информациони систем је нефлексибилан уколико дође до промјене у обиму пословања.

Насупрот томе, за cloud рачуноводство је неопходан само интернет коме се може приступити са било ког уређаја који то омогућује (мобилни телефон, таблет, лаптоп итд.). Не тражи простор, хардвер, софтвер, сервер и слично те је посебно прихvatљив за мала и средња предузећа. Прихватање cloud рачуноводства је значајан искорак у правцу примјене савременог начина пословања.

У раду којим има 10 страна су идентификоване најважније карактеристике cloud рачуноводства и предност његовог коришћења у односу на традиционално рачуноводство, нарочито код малих и средњих предузећа а све с циљем подстицања на размишљање о могућности преласка на овај сегмент пословања.

11. Кулина, Д.: Саопштавање резултата ангажмана у интерној ревизији – пракса и трендови, УДК 657.06:00.5, ФИНАР, научно-стручни часопис Савеза рачуновођа и ревизора РС, Бања Лука број 07/20, ISSN 1512-9373

Интерни ревизори, у правилу, саопштавају резултате свог рада путем писаних извјештаја. Уколико су припремљени како треба, ревизорски извјештаји представљају „моћно средство“ путем којег је могуће „испричати причу“ која ће бити од велике користи онима којима је намијењена јер је заснована на чињеницама, бројкама, анализама и аргументима.

Извјештавати је могуће у свим фазама процеса ревизије али и након окончања тог процеса. У фази планирања могуће је поднијети извјештај о резултатима прелиминарног истраживања, у фази извођења ревизије неки ревизори припремају привремене извјештаје који заправо омогућују постепену припрему коначног извјештаја, а у великим организацијама у којима се објављује и до неколико десетина извјештаја годишње, интерни ревизори неријетко састављају тзв. сумарне извјештаје.

У фокусу интересовања овог рада су извјештаји о извршеној ревизији појединачних ревизионих задатака из годишњег плана ревизије тачније појединачних ангажмана са изражавањем увјерења. У том смислу, рад од 19 страна је подијељен у три цјелине. Прва цјелина посвећена је идентификовању регулаторног оквира за саопштавање резултата интерне ревизије, друга обухвата практичне аспекте типичног ревизорског извјештаја док је трећи дио фокусиран на савремене трендове у области извјештавања.

12. Кулина, Д.: Квалитет услуга интерне ревизије-пут ка угледу и поверењу, зборник IV конференције Удружења интерних ревизора Србије под називом „Интерна

ревизија: углед и поверење - пут ка квалитету“, 2015, *Вршац*

(<https://www.dropbox.com/sh/g2u3m31bkplp7fu/AAWwv8uAVyNFUUzleq7tvEGsa?dl=0>)

Међународни стандард интерне ревизије 1300-Програм обезбјеђења и унапријеђења квалитета захтијева да извршни руководиоци интерне ревизије развије и одржава програм обезбјеђења и унапријеђења квалитета који мора покривати све аспекте дјеловања интерне ревизије. Програм се сачињава како би било омогућена процјена усклађености активности интерне ревизије са дефиницијом интерне ревизије, стандардима интерне ревизије као и процјена степена примјене етичког кодекса.

У раду су резултати истраживања презентовани у три цјелине. Прва цјелина разматра питање концепта квалитета у интерној ревизији, друга цјелина разматра проблематику припреме и имплементације Програма обезбјеђења и унапријеђења квалитета у контексту ИА стандарда 1300-1312 са засебном анализом сваке од три кључне компоненте тог процеса:

- (1) текући надзор рада одјела интерне ревизије
- (2) периодичне интерне процјене усаглашености интерне ревизије са ИА стандардима и
- (3) Екстерне процјене

Текући надзор и периодичне интерне процјене врше запослени у одјелу интерне ревизије и/или организацији док екстерне процјене врше они који нису везани за организацију.

Трећи дио је посвећен питањима одговорности за имплементацију Програма обезбјеђења и унапријеђења квалитета и начину испуњавања те одговорности.

13. Кулина, Д.: ***Проблеми осигурања независности централних банака – компарација ЦББиХ са другим централним банкама***, Специјална тема истраживања, ISSN 1840-2593, 2015 (истраживачки рад 20 страна, интранет ЦБ БиХ)

Једна од фундаменталних претпоставки за успјешно дјеловање централних банака данас је питање њихове независности од спољних утицаја, посебно утицаја власти. Независност је релативно нов концепт у економској теорији и пракси и подразумијева да централна банка има висок степен самосталности код доношења одлука које се тичу вођења монетарне политике. Колики степен независности треба да има централна банка је питање о којем теоретичари немају идентичан став.

Независност централне банке има двије димензије: независност циља и независност инструмената, а у литеартури се разликују четири вида независности централне банке: *функционална, институционална, персонална и финансијска*. За мјерење независности централних банака обично се користи индекс (CWN - Cukierman, Webb i Neuyarti).

Сходно томе у раду је на 20 страна извршена компаративна анализа степена независности Централне банке БиХ у односу на централне банке Србије, Црне Горе,

Македоније, Албаније, Бугарске, Хрватске и Румуније према параметрима понеутог индекса. Резултати анализе презетовани су на 35 страница и то груписани у четири дијела, сваки дио обухвата један од четири вида независности централне банке. Приликом извођења коначног закључка о степену независности Централне банке БиХ у обзир су узети и тзв. Мастрихтски критеријуми који су битни за процес приближавања ЕУ и свеукупна оцјена се може изразити у позитивном смислу јер ЦББиХ испуњава и те критеријуме у највећој мјери.

14. Кулина, Д.: *Извјештавање у интерној ревизији-трендови и изазови*, CD-зборник Годишње конференције под називом „Интерна ревизија-партнер у одговорном пословању“, Удружење интерних ревизора у БиХ, Дубровник, 2015

Рад је базиран на публикацијама најистакнутијих теоретичара интерне ревизије и другој доступној литератури и у њему се настоји указати на то да извјештаји интерног ревизора могу послужити као снажан алат у рукама ревизора уколико се сачине у складу са сугестијама које су наведене у раду.

Полази се од резултата анализе извјештаја интерних ревизора из наше и праксе других земаља који показују да су извјештаји:

- често монотони,
- личе један на другог (из године у годину),
- садрже превише података па се важни подаци не примјете (као кап воде у пуној чаши),
- нејасни закључци и препоруке које се још понављају

Ова запажања јасно упућују на то да интерни ревизори могу и морају боље користити извјештаје како огроман труд који уложе током планирања и извођења ревизије не би био узалудан уколико корисници извјештаја не буду задовољни истим.

Извјештаји су коначни производ ревизора и стога се њиховој припреми мора посветити дужна пажња да би тај проувод био квалитетан и у ту сврху се у раду сугерише ревизорима да слиједи филозофију извјештавања према којој:

- *Када је сачињен како треба ревизорски извјештај може бити моћно средство,*
- *Извјештај може креирати импресију професионализма ревизора/ревизије,*
- *Може обезбиједити информацију корисницима о важним стварима за које нису знали,*
- *Може промијенити мишљење корисника и покренути га на акцију.*

Рад садржи и резултате исраживања који се односе на савремене трендове у области извјештавања у интерној ревизији који првенствено подаразумијевају укључивање система градације и изражавања мишљења у извјештајима интерних ревизора. До тога су према проведеном истраживању довела четири кључна фактора:

- Прво, дошло је повећаног фокуса вишег менаџмента, одбора за ревизију, екстерних ревизора и регулатора на налазе и извјештаје интерне ревизије,
- Друго, корисници извјештаја интерне ревизије су захтијевали да се јасније назначе и поредају по приоритетима резултати ревизије тако да они могу

знати које питање захтијева њихову промтну реакцију,

- Треће, постоји снажна потреба шефа интерне ревизије да обезбиједи одбору за ревизију и вишем менаџменту опште процјене и мишљења које се односе на контроле организације, и
- Четврто, виши менаџмент види интерну ревизију као одличан извор информација које им помажу да разумију и оцијене релативни учинак половања и функционалних цјелина организације.

У том смислу, посебно су разматрани и критеријуми за изражавање мишљења без којих није могуће имплементирати систем градиције повезани са примјерима из праксе.

15. Кулина, Д.: *Праксе извјештавања централних банака*, Специјална тема истраживања, ISSN 1840-2593, 2017 (истраживачки рад 35 страна, интранет ЦБ БиХ)

Већина централних банака као основу за финансијско извјештавање користи Међународне стандарде финансијског извјештавања (IFRS) и извјештаји свих тих банака се могу међусобно упоређивати. Међутим, имајући у виду да централне банке имају специфичан статус и специфичне трансакције у неким земљама које су иначе прихватиле IFRS централне банке не примјењују IFRS. Истраживања цитирана у раду показују да је од 18 испитаних централних банака њих 6 прихватило IFRS, 4 централне банке су прихватиле оквир финансијског извјештавања који је базиран на IFRS док преосталих 8 банака примјењује властити оквир финансијског извјештавања (нпр. EUROSYSTEM).

Глобална економска криза из 2008. године такође је имала утицај на финансијско извјештавање централних банака јер су централне банке посегнуле за тзв. нестандартним мјерама монетарне политике и у знатно већој мјери су користиле репо аранжмане и друге облике обезбијеђеног кредитирања на домаћем тржишту. Финансијски извјештаји су морали обухватити све ове трансакције и сачинити забиљешке уз финансијске извјештаје које ће на прави начин објелоданити ефекте предузетих мјера.

У овом раду на 35 страна су презентовани резултати истраживања по појединим ставкама које су карактеристичне за извјештаје централних банака односно за њихове основне функције. Ради се о сљедећим ставкама/трансакцијама:

- (1) Интервенције централне банке на тржишту и позајмљивања у домаћој валути,
- (2) Вредовање и исказивање злата и девизних средстава,
- (3) Исказивање новца у оптицају (као обавезе централне банке),
- (4) Вредовање и исказивање финансијских инструмената,
- (5) Третман курсних разлика,
- (6) Анализа финансијских извјештаја централних банака,
- (7) Презентовање извјештаја о новчаним токовима.

Посебно су представљени резултати који се односе на ставку-капитал централне банке те на дистрибуцију профита централне банке држави и покриће евентуалног губирка централне банке.

На крају, дат је краћи осврт и на праксу која се тиче ревизије финансијских извјештаја централних банака.

16. Кулина, Д.: *Мишљења интерних ревизора-практични приступ*, CD-зборник Годишње конференције Института интерних ревизора, 2015, Дубровник

Рад који је презентован на годишњој конференцији Института интерних ревизора обрађује проблем писане комуникације интерних ревизора са субјектом ревизије путем различитих ревизорских извјештаја. Извјештаји обично садрже: циљеве саопштавања резултата ревизије, дјелокруг ревизије, резултате ревизије, закључке и м ишљења ревизора и препоруке ревизора.

Кључни дио извјештаја је мишљење ревизора које представља професионални суд ревизора о активностима које испитује. Као такво треба да тачно и јасно изражава оно што ревизор мисли а што је засновано на доказима. У раду је предсатљен генерални приступ изражавања мишљења који је базиран на истраживању најбољих пракси и тренова извјештавања.

17. Кулина, Д.: *Савједодавне услуге (активности интерне ревизије – стандарди и пракса*, CD-зборник презентација са Конференције о интерној ревизији у јавном сектору у БиХ Координационог одбора централних јединица за хармонизацију, 2017

На конференцији коју организује Координациони одбор централних јединица за хармонизацију (БиХ, Републике Српске и Федерације БиХ) презентовани су резултати истраживачког рада који се бави консултантским услугама које пружају интерни ревизори. Тежиште рада је усмјерено на идентификовање везе између стандарда интерне ревизије који дефинишу савјетодавне услуге и начина имплементације тих стандарда у пракси. Истраживање је осим релевантне литературе обихватило и савремене трендове и најбоље праксе у овој области.

18. Кулина, Д.: *Савјетодавна улога интерне ревизије – контроверзе регулатива и пракси у јавном сектору*, CD-зборник презентација са Конференције о интерној ревизији у јавном сектору у БиХ Координационог одбора ЦХЈ, 2019

На конференцији су представљени реултати истраживачког рада који се бави проблемом са којим се суочавају интерни ревизори у ентитетима јавног сектора у БиХ, Републици Српској и ФБиХ приликом артикулисања приступа који се тичу пружања савјетодавних услуга. Проблеми су посљедица неусклађености регулаторног оквира и пркратичних захтјева. У том смислу рад је фокусиран на идентификовање неуралгичних тачака и проналажење начина за превазилажење постојећих проблема.

ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА**Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора****Ангажовање у настави:**

Предмети на основним студијама:

1. Рачуноводство (Економски факултет Пале, СП Економија, Универзитет у И. Сарајеву)
2. Ревизија јавног сектора (Економски факултет Пале, СП Економија, Универзитет у И. Сарајеву)
3. Ревизија финансијских извјештаја (Економски факултет Пале, СП Економија, Универзитет у И. Сарајеву)

Предмети на постдипломским студијама :

1. Ревизија јавног сектора (Економски факултет Суботица, Универзитет у Новом Саду, (гостујући професор)
2. Бизнис и заштита од пословних ризика (Економски факултет Пале, Постдипломски студиј, Универзитет у И. Сарајеву)

Образовна дјелатност послје последњег избора/реизбора

Навести све активности (уџбеници и друге образовне публикације, предмети на којима је кандидат ангажован, гостујућа настава, менторство⁶)

Ангажовање у настави:

Предмети на основним студијама:

1. Рачуноводство (Економски факултет Пале, СП Економија, Универзитет у И. Сарајеву)
2. Ревизија јавног сектора (Економски факултет Пале, СП Економија, Универзитет у И. Сарајеву)
3. Ревизија (Економски факултет Пале, СП Економија, Универзитет у И. Сарајеву)
4. Рачуноводство са финансијском анализом (Економски факултет Пале, СП Туризам, Универзитет у И. Сарајеву)
5. Специјална рачуноводства (Висока пословно техничка школа у Ужицу-гостујући професор)
6. Контрола и ревизија (Висока пословно техничка школа у Ужицу-гостујући професор)

Предмети на мастер студијама :

1. Финансијско извјештавање и ревизија у финансијском сектору (Економски факултет Пале, мастер студиј, Универзитет у И. Сарајеву)

⁶ Уколико постоје менторства (магистарски/мастер рад или докторска дисертација) навести име и презиме кандидата, факултет, ужу научну област рада.

Рачуноводство и ревизија осигурања (Економски факултет Пале, мастер студиј, Универзитет у И. Сарајеву)

3. Ревизија јавног сектора (Економски факултет Пале, мастер студиј, Универзитет у И. Сарајеву)
4. Финансијско извјештавање у јавном сектору (Економски факултет Пале, мастер студиј, Универзитет у И. Сарајеву)

Менторство и чланство у комисијама за одбрану докторских и магистарских и мастер радова:

А) Менторство на магистарским тезама:

1. Назив магистарске тезе: *Улога и изазови функционисања интерне ревизије у банкама*, кандидат Невен Брезо, Универзитет у Источном Сарајеву Економски факултет Пале, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 22.09.2015.

Б) Менторство на мастер радовима:

1. Назив мастер рада: *Ревизија позиције залиха у билнсу стања ентитета јавног сектора*, кандидат Слађана Андрић, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 18.06.2015.
2. Назив мастер рада: *Перформансе извјештаја државних ревизора о усаглашености пословања са правилима и прописима са освртом на праксу у БиХ*, кандидат Николина Пандуревих, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 26.10.2015.
3. Назив мастер рада: *Међуоднос интерне ревизије и процеса управљања ризицима у финансијским институцијама са освртом на БиХ*, кандидат Дајана Радовић, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 10.12.2015.
4. Назив мастер рада: *Процјена ризика и материјалности у ревизији правилности ентитета јавног сектора*, кандидат Стојка Шарових, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 23.02.2017.
5. Назив мастер рада: *Улога одбора за ревизију у привредним друштвима*, кандидат Марина Мاستило, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 21.03.2019.
6. Назив мастер рада: *Мишљење ревизора у комерцијалној ревизији – карактеристике и тенденције у Републици Српској*, кандидат Игор Лубура, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 24.06.2019.
7. Назив мастер рада: *Компаративни аспект система финансијског извјештавања финансијских институција БиХ*, кандидат Спасоје Гуја, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 06.09.2019
8. Назив мастер рада: *Значај контроле квалитета у државној ревизији*, кандидат Јелена Рудуљић, УНО Рачуноводство и ревизија, одбрањен 31.01.2020.

В) Чланство у Комисији за одбрану докторске дисертације:

1. Назив докторске дисертације: *Примена поступка самооцењивања у функцији идентификације ризика у интерној ревизији*, кандидат мр Станислав Митровић.

Г) Чланство у Комисији за одбрану магистарских и мастер радова:

1. Назив магистарске тезе: *Програмско буџетирање у функцији ефикаснијег управљања јавним сектором*, кандидат Ненад Сладојевић, Универзитет у Бања Луци, Економски факултет Бања Лука, 2017.године
2. Назив мастер рада: *Примјена метода узорковања у прибављању доказа у ревизији финансијских извјештаја-осврт на праксу у БиХ*, кандидат Сузана Цвијетић, 2016.године
3. Назив мастер рада: *Планирање и провођење ревизије финансијских извјештаја*, кандидат Драгана Росандић, 2018.године
4. Назив мастер рада: *Теоријске основе ревизије као науке и као праксе*, кандидат Милана Тодић, 2018.године

Д) Чланство у Комисији за избор у звање ванредног професора

1. Члан комисије за избор у звање ванредног професора, Универзитет у Бихаћу, Економски факултет

Рецензије послужења избора у звање ванредни професор:

1. Рецензент више научних радова за Зборник радова Економског факултета Пале и Економског факултета Брчко
2. Рецензент књиге Рачуноводство, аутори Проф.др Зоран Петровић и доц.др Славко Лошић, Синергија, Бијељина, 2015
3. Рецензент књиге Рачуноводство туристичких агенција,, аутор Проф.др Нада Недовић, Висока пословно техничка школа струковних студија, Ужице, 2016
4. Рецензент књиге Интерна ревизија као фактор унапређења квалитета корпоративног управљања, аутор др Љубиша Лукић, Бања Лука, 2022

Резултати анкете⁷**Резултати студентске анкете-оцјена наставника:**

- 2016/17 (Ревизија јавног сектора-просјечна оцјена 4,59; Ревизија-просјечна оцјена 4,71)
- 2015/16 (Рачуноводство-просјечна оцјена 4,33; Ревизија јавног сектора-прос.оцјена 5,00)
- 2014/15 (Рачуноводство-просјечна оцјена 4,76; Ревизија-просјечна оцјена 4,78)
- 2013/14 (Рачуноводство са финансијском анализом-просјечна оцјена 4,84)
- 2012/13 (Рачуноводство-просјечна оцјена 4,81; Ревизија-просјечна оцјена 4,28; Ревизија јавног сектора-просјечна оцјена 4,3)
- 2011/12 (Рачуноводство-просјечна оцјена 4,70;Ревизија јавног сектора-прос.оцјена 4,67)
- 2010/11 (Рачуноводство-просјечна оцјена 4,45;Ревизија јавног сектора-прос.оцјена 4,88)

Информација о одржаном приступном предавању⁸

⁷ Као доказ о резултатима студентске анкете кандидат прилаже сопствене оцјене штампане из базе.

5 СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Навести учешће у НИ пројектима (одобрени и завршени: назив НИ пројекта са ознаком, период реализације, да ли је кандидат руководилац или учесник).
Остале стручне дјелатности.

1. Члан научног одбора међународне научне конференције „Синергија“ у Бијељини, 2015. године.
2. Референтни рецензент за редакцију научних и стручних радова службеника ЦБ БиХ и одобравање објаве истих у научним часописима и другим публикацијама (2016., 2017., и 2018., године).
3. Члан Комисије за професионалну евалуацију ревизорског рада финансијске ревизије
4. Вођа експертне групе за израду *Водича за ревизију јавног сектора у БиХ*
5. Пројект менаџер за информатизацију ВРИБиХ
6. Представник БиХ у Мрежи земаља кандидата за чланство у ЕУ и Европског суда ревизора
7. Официр за везу испред Координационог одбора ВРИ БиХ и Шведске државне канцеларије у склопу пројекта техничке помоћи
8. Шеф делегације БиХ на XVII конгресу INTOSAI у Сеулу и на V конгресу EUROSAI у Москви, члан делегације на VI Конгресу EUROSAI у Бону и IX конгресу INCOSAI у Мексико Ситију
9. Члан тима БиХ за Регионалне регулаторне реформе у оквиру Пакта стабилности у Југоисточној Европи.

Самостални стручни пројекти:

1. Израда Стратешког плана Централне банке БиХ за период 2016-2021
2. Мониторинг провођења антикорупционих реформи у БиХ, Извјештај Transparency International BiH, 2009.
3. Мониторинг провођења антикорупционих реформи у БиХ, Извјештај Transparency International BiH, 2009.
4. Извјештај о очекиваним притисцима на билансне позиције ЦББиХ до краја 2015. године по кварталима, за потребе ЦББиХ, Сарајево, јануар 2015
5. Рачуноводствени третман монетарног злата – утицај на биланс стања/успјеха централне банке, за потребе ЦББиХ, Сарајево, јануар 2014

Предавања/радови на семинарима:

Прије последњег избора:

⁸ Кандидат за избор у научно-наставно или умјетничко-наставно звање, који није раније изводио наставу на високошколској установи, дужан је да, пред комисијом коју формира вијеће чланице Универзитета, одржи предавање из области за коју се бира.

1. Семинар за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Б. Лука, 2004, тема: „ МРС ЈС 5-Трошкови позајмљивања и МРС ЈС-12 Залихе“
2. Семинар за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука, 2006, тема: „Законски и подзаконски прописи за вођење рачуноводствених књига и израду обрачуна институција БиХ“
3. Семинар за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука, 2006, тема: „Искусва Канцеларије за ревизију институција БиХ“
4. Семинар за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука, 2007, тема: „Извјештаји о ревизији ентитета јавног сектора-специфичности мишљења ревизора“
5. Семинар за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Б. Лука, 2008, тема: „Нови оквир професионалних стандарда за ревизију јавног сектора“
6. Семинар за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Б. Лука, 2008, тема: „Јавна интерна финансијска контрола“
7. Семинар за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Б. Лука, 2009, тема: „Ревизија буџета ЕУ“
8. „Вредновање контролног окружења методом самопројене у ентитетима јавног сектора“, рад за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Б. Лука, 2009
9. Семинар, Институт интерних ревизора у БиХ, Макарска, 2009, тема: „Ризици, систем интерних контрола и интерна ревизија-магични троугао“
10. Интерна ревизија у ентитетима јавног сектора, рад за потребе континуиране едукације рачуновођа и ревизора, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Б. Лука, мај 2010
11. Семинар, Институт интерних ревизора у БиХ, Сарајево/Теслић, 2010, тема: „Концепти и методе контроле интерне ревизије који огуравају интегритет финансијских података у предузећима“
12. Семинар, Удружење интерних ревизора РС, Теслић, 2011, тема: „Стандарди обављања интерне ревизије (2000, 2010, 2200)“
13. Семинар, Удружење интерних ревизора РС, Бања Лука, 2014, тема: „Извођење интерне ревизије у финансијским организацијама“
14. Семинар, Удружење/Институт интерних ревизора у БиХ, Бања Лука, 2014, тема: „Планирање интерне ревизије“

Послије посљедњег избора:

15. Семинар, дружење/Институт интерних ревизора у БиХ, Мостар, 2015, тема: „Корупција-облици, узроци и посљедице“
16. Семинар, Удружење интерних ревизора РС, Сарајево, 2015, тема: „Стратешко планирање интерне ревизије“

17. Семинар, Удружење интерних ревизора РС, Бања Лука, 2015, тема: „Обезбјеђење и унапређење квалитета у интерној ревизији“
18. Семинар, Удружење интерних ревизора у БиХ, Сарајево, 2016, тема: „Стратешко и годишње планирање интерне ревизије“
19. Семинар, Удружење/Институт интерних ревизора у БиХ, Бања Лука, 2016, тема: „Извјештавање у интерној ревизији“
20. Специјалистички семинар континуиране професионалне едукације, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука 2016, рад на тему: „Процедуре за спречавање прање новца“
21. Рад на тему: *Управљање људским ресурсима интерне ревизије у институцијама БиХ*, Едукација интерних ревизора у организацији Централне хармонизацијеске јединице у оквиру Министарства финансија БиХ, Сарајево, септембар 2016
22. Рад на тему: *Однос интерне ревизије с Канцеларијом за ревизију институција БиХ*, Едукација интерних ревизора у организацији Централне хармонизацијеске јединице у оквиру Министарства финансија БиХ, Сарајево, септембар 2016
23. Рад на тему: *Неправилности и сумње на превару*, Едукација интерних ревизора у организацији Централне хармонизацијеске јединице у оквиру Министарства финансија БиХ, Сарајево, септембар 2016
24. Семинар из области интерне ревизије, Удружење интерних ревизора РС, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Врућица, 2019, тема: „Писање извјештаја интерне ревизије“
25. Специјалистички семинар континуиране професионалне едукације за овлашћене ревизоре, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука 2020, тема: „МСФИ 9 - Финансијски инструменти, Ревизорски приступ“
26. Семинар из области интерне ревизије, Удружење интерних ревизора РС, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Требиње, 2021, тема: „Израда стратешког и годишњег плана интерне ревизије заснованог на објективној процјени ризика у условима COVID-19“
27. Специјалистички семинар континуиране професионалне едукације за овлашћене ревизоре, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука 2021, тема: „Независност у ангажовањима ревизије, прегледа и осталим ангажовањима на основу којих се пружа увјеравање.“
28. Рад на тему: *Специфичности интерне ревизије у банкама*, семинар - едукација за потребе Агенције за банкарство Републике Српске, Бања Лука 2022.
29. Рад на тему: *Основе интерне ревизије у јавним предузећима*, Webinar - едукација интерних ревизора у организацији Централне хармонизацијеске јединице у оквиру Министарства финансија Републике Српске, Бања Лука 2022.
30. Рад на тему: *Интерна ревизија заснована на COSO оквиру*, Webinar - едукација интерних ревизора у организацији Централне хармонизацијеске јединице у оквиру Министарства финансија Републике Српске, Бања Лука 2022.
31. Семинар из области интерне ревизије, Удружење интерних ревизора РС, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука, 2022, тема: „Перспективе функције увјеравања приликом извођења интерне ревизије у 2023 години-банке“

Успјешно реализовао менторство кандидата за степен другог или трећег циклуса	<u>испуњава</u>	Био ментор на изради (1) једног магистарског рада и ментор на изради осам (8) мастер радова. Био је члан у (1) једној комисији за оцјену и одбрану докторске дисертације, члан у (1) једној комисији за оцјену и одбрану магистарског рада, члан у (3) три комисије за оцјену и одбрану мастер рада и члан (1) једне комисије за избор у звање доцента (укупно 15 петнаест) (приложене одлуке)
Има успјешно остварену међународну сарадњу са другим универзитетима и релевантним институцијама у области високог образовања	<u>испуњава</u>	Универзитет у Новом Саду, Економски факултет (приложен уговор) ВПТШ Ужице (приложен уговор) Осим наведеног, кандидат је остварио међународну сарадњу кроз учешће на научним скуповима, те кроз учешће у научном одбору међународне научне конференције, као и кроз ангажман на писању рецензија ван наше земље.
Други кандидат и сваки наредни уколико их има (све поновљено као за првог)		
<p>Приједлог кандидата за избор у академско звање (навести звање, ужу научну/умјетничку област) са образложењем приједлога комисије. Уколико један или више кандидата задовољавају услове за избор у звање према конкурсу, комисија мора дати образложење о разлозима доношења своје одлуке, конкретно и јасно.</p> <p>ОБРАЗЛОЖЕЊЕ И ПРИЈЕДЛОГ</p> <p>Увидом у приложену документацију утврђено је да пријављени кандидат, проф.др Драган Кулина испуњава све законом прописане услове за избор у звање редовног професора за ужу научну област Рачуноводство и ревизија.</p> <p>Кандидат има проведен један изборни период у звању ванредног професора на ужој научној области Рачуноводство и ревизија, има објављену једну научну монографију и двије научне књиге/учбенике, као и 16 научних радова који су објављени у часописима са рецензијом из области за коју се бира.</p> <p>Кандидат је успјешно реализовао менторство на изради једног магистарског рада и осам менторства на другом циклусу студија.</p>		

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава, уз обавезно констатовање да ли се на кандидата односе минимални услови за изборе у звања из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) или из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Први кандидат је др Драган Кулина

На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из⁹ Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20)“, јер се на њега не односе одредбе члана 138. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20). Кандидат је у складу са Конкурсом у пријави навео да се користи правом за избор по условима који су важили прије стицања на снагу важећег Закона о високом образовању.

Минимални услови за избор у звање ¹⁰	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
Има проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора,	<u>испуњава</u>	Одлука о избору у звање ванредног професора за ужу научну област Рачуноводство и ревизија, од 22.01.2015. (приложена одлука)
Има најмање осам научних радова из области за коју се бира објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом, након стицања звања ванредног професора,	<u>испуњава</u>	Од последњег избора у звање, објавио шеснаест (16) научних радова у научним часописима са рецензијом и зборницима са научних скупова и конференција те резултате два истраживања (приложене копије радова)
Има најмање двије објављене књиге (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) након стицања звања ванредног професора	<u>испуњава</u>	Има објављену једну научну монографију као аутор и двије научне књиге/уџбенике као коаутор (приложене три књиге)

⁹ Навести „Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20)“ или „Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20)“, у зависности да ли кандидат користи пр право на избор по условима који су важили прије ступања на снагу важећег Закона о високом образовању.

¹⁰ У зависности у које се звање бира кандидат, навести минимално прописане услове на основу члана 81, 82, 83. и 90. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20) или на основу члана 77, 78. и 87. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20), односно на основу члана 37, 38. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву

Други кандидат и сваки наредни ако их има (све поновљено као за првог кандидата).

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁹

На интервјуу одржаном 18.04.2023. године у просторијама Економског факултета Пале на којем су била присутна два члана Комисије, кандидат проф. др Драган Кулина је сумирао досадашње резултате рада након избора у наставничко звање ванредни професор.

Кандидат је показао широко, добро утемељено, разумијевање уже научне области којом се бави.

Закључак је да пријављени кандидат проф. др Драган Кулина посједује одговарајуће компетенције и способности за бављење научно-истраживачким радом, велико искуство и да је постигао изузетан успјех у раду са студентима у настави.

Кроз своје досадашње публиковане радове и књиге, кроз ангажман на континуираној едукацији рачуновођа, ревизора и интерних ревизора које организују професионална удружења, као и кроз остали вишеструки јавни и стручни ангажман показује да прати савремена истраживања и актуелна достигнућа из области којом се бави.

На тај начин даје значајан допринос развоју рачуноводства и ревизије на нашим просторима.

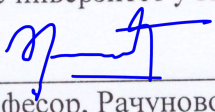
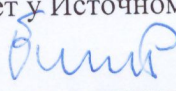
На основу наведеног закључено је да кандидат испуњава услове да буде изабран у звање редовни професор за ужу научну област Рачуноводство и ревизија.

⁹ Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразумијева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа).

Био је члан у једној комисији за оцјену и одбрану докторске дисертације, члан у једној комисији за оцјену и одбрану магистарског рада, члан у три комисије за оцјену и одбрану мастер рада и члан једне комисије за избор у звање доцент и успјешно осварио међународну сарадњу са универзитетима и релевантним институцијама.

Комисија са задовољством предлаже Научно-наставном вијећу Економског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да проф. др Драгана Кулину изабере у звање редовног професора за ужу научну област Рачуноводство и ревизија.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. Др Драган Микеревић, редовни професор, Пословне финансије, Економски факултет Бања Лука, Универзитет у Бања Луци, предсједник

2. Др Дејан Јакшић, редовни професор, Финансије и рачуноводство, Економски факултет Суботица, Универзитет у Новом Саду, члан

3. Др Радомир Божић, редовни професор, Рачуноводство; Пословне финансије, Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, члан

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини саставни дио овог извјештаја комисије.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ:

1. _____

Мјесто: Пале,

Датум: 26.04.2023.године